

Laskenta- aineistojen käyttö ympäristöhallinnon suojelutyössä

Markku Mikkola-Roos

Missä käytetään?

- Lintudirektiivin ja meristrategiadirektiivin toimeenpano
- Natura 2000 tietokannan päivityksessä
- Uhanalaisten lajien arviointi ja suojelu (2019 arvio julkistetaan 8.3.)
- Suojeluohjelmat
- Maakuntakaavat
- Ympäristöhallinnon erillishankkeet
- Öljyntorjunta

Lintutyöryhmä

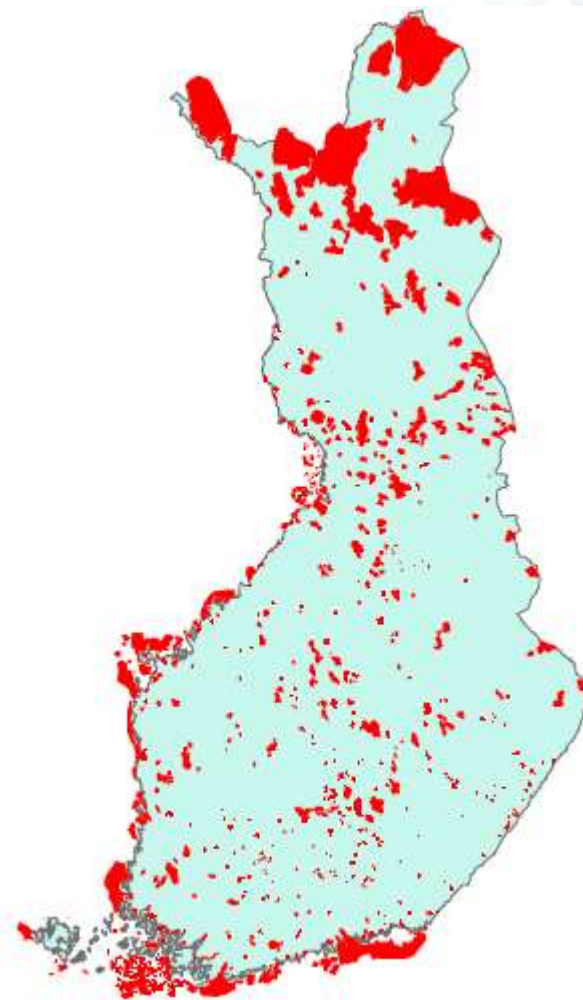
- Aleksi Lehikoinen (LUOMUS) pj
  - Antti Below (MH)
  - Toni Laaksonen (Luke)
  - Teemu Lehtiniemi (BirdLife Suomi)
  - Markku Mikkola-Roos (SYKE) koordinaattori
  - Jorma Pessa (PPOELY)
  - Ari Rajasärkkä (MH)
  - Päivi Sirkiä (LUOMUS)
  - Juha Tiainen
  - Jari Valkama (LUOMUS)
-
- Aili Jukarainen (SYKE) työryhmän sihteeri
  - Raportointiin osallistuvat lisäksi Pekka Rusanen (SYKE) sekä Heidi Björklund ja Kalle Meller (LUOMUS)

Lintudirektiivin art. 12 raportin sisältö

- Yhteensä 282 taksonia, joista
- 248 pesiviä , 11 talvehtivia ja 23 läpimuuttavia

Pesivistä:

- Yleistiedot
- Populaatiokoko ja trendit
- Esiintymis- ja levinneisyyskartat
- Levinneisyysalueen koko ja trendit
- Suojelusuunnitelmat
- Paineet ja uhat
- Natura 2000 -alueiden tiedot (SPA-alueet) ja toteutetut suojelutoimet ns. Natura-lajeista (110 kpl)
- Riistalajien vuosittaiset saalistiedot

Raportoinnissa käytetyt aineistot

- Vakiolinjat (LUOMUS)
- Lintuatlakset (LUOMUS)
- Petolintuseuranta (LUOMUS, MH)
- Luonnonsuojelualueiden pesimälinnuston laskennat (MH)
- Vesilintuseuranta (Luke, LUOMUS)
- Saaristolintuseuranta (MH, LUOMUS, SYKE)
- Riista- ja peltokolmiolaskennat (Luke)
- Tärkeiden lintualueiden (IBA) pesimäaikaiset laskennat (BirdLife Suomi)
- Talvilintulaskennat (LUOMUS)
- Havaintoarkistot mm. Tiira, katsaukset uhanalaisten ja harvalukuisten lajien esiintymiseen (BirdLife Suomi)

Lintudirektiivin raportointi (Article 12)

Kausi	Lajeja	I-liite	SPA trigger	Istutetut
Pesivät	248	64	85	2
Talvehtivat	11	3	3	0
Muuttajat	23	13	23	0
Yhteensä	282	80	111	2

You are here: Eionet » Biodiversity » Article 12 » Species report

Species trends at the Member State level

Choose a period and a species.

Period...

Country...

2008-2012

FI

Filter

Legend: + Increasing 0 Stable x Unknown - Decreasing F Fluctuating U Uncertain

Please note that additional information on mouse over values and trends stands for the quality of the underlying data as reported by Member States.

Current selection: 2008-2012, FI.

Data from Member States reports

Species	Breeding Population								Breeding Range							
	Population			Trend					Surface			Trend				
	Size&Unit	↓	% MS	Period	ST Trend	Period	LT Trend	↓	Area	↓	% MS	Period	ST Trend	Period	LT Trend	
<i>Accipiter gentilis gentilis</i>	4200 - 4300 p	#	6.8	1998-2012	- (20 - 22)	1982-2012	- (12 - 13)		324700	11.6	2000-2012	x	1980-2010	- (1 - 1)		
<i>Accipiter nisus nisus</i>	9300 - 9400 p	#	3.8	1998-2012	0	1986-2012	0		286000	7.8	2001-2012	x	1980-2010	+ (11 - 11)		
<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	200 - 500 p			2000-2011	+ (5 - 64)	1980-2011	+ (274 - 473)		62100	3.7	2001-2012	x	1980-2010	+ (75 - 75)		
<i>Acrocephalus dumetorum</i>	16000 - 59000 p		26.8	2000-2011	+ (265 - 369)	1980-2011	+ (211 - 401)	#	227700	49.0	2001-2012	x	1980-2010	+ (82 - 82)		
<i>Acrocephalus palustris</i>	12000 - 23000 p		0.6	2000-2011	+ (26 - 63)	1980-2011	+ (113 - 170)	#	155100	8.5	2001-2012	x	1980-2010	+ (31 - 31)		

<https://bd.eionet.europa.eu/article12/report?period=1&country=FI>

Lajit, joiden SPA-aluekantaa ei tiedetty vuonna 2012

kaakkuri	kuikka	laulujoutsen
metsähanhi	jouhisorsa	mustalintu
uivelo	ampuhaukka	huuhkaja
varpuspöllö	viirupöllö	lapinpöllö
helmipöllö	kehrääjä	harmaapäätikka
tunturikiuru	kangaskiuru	koskikara
kirjokerttu	pikkulepinkäinen	

Euroopan Unionin biodiversiteettistrategia

- EU on päivittänyt omaa strategiaansa ja toimintasuunnitelmaansa kansainvälisten tavoitteiden mukaisesti; päätavoitteena vuoteen 2020 mennessä:
"Luonnon monimuotoisuuden köyhtymisen pysäyttäminen vuoteen 2020 mennessä."
- Lintu- ja luontodirektiivin toimeenpanoa koskeva tavoite 1:
  - Suojelutasoltaan suotuisia tai suojelutasoaan nostaneita luontodirektiivin lajeja tulee olla 50 % enemmän ja luontotyyppejä 100 % enemmän
  - Turvattuina tai tilaansa parantaneita lintudirektiivin lajeja tulee olla 50 % enemmän

Luontodirektiivin ja lintudirektiivin toimeenpanon raportointi – työsuunnitelma vuoteen 2019

Olemassa olevat ja uudet seurannat

- MH:n vastuulajien laji-inventoinnit Natura 2000 -alueilla järjestetään MH:n seurannan toimintasuunnitelman mukaisesti. MH tulee panostamaan lintutietojen keräämiseen Natura 2000 -alueilta (MH). Erityisen tärkeitä on kosteikkoalueiden linnustonseurannan järjestäminen niin, että SPA-alueiden kannanarviot kyetään tekemään raportointijaksoittain ja saaristolinnuston seurannan turvaaminen (MH).

Olemassa olevat ja uudet seurannat 2

- LUOMUS tehostaa pesimälinnuston vakiolinjalaskentoja niin, että vuosittain kyettäisiin laskemaan 300-350 vakiolinjaa. Tällöin maalintujen vakituiseen seurantaan saadaan mukaan kymmeniä harvalukuisia pesimälajeja (LUOMUS).
- Pesivien vesilintujen laskentaa tehostetaan laskentakohteiden määrää lisäämällä, jotta seuranta-aineistosta saadaan luotettavampi ja alueellista kattavampi (LUOMUS, Luke, BirdLife Suomi).

Olemassa olevat ja uudet seurannat 3

- Pesivien petolintujen seuranta pyritään kehittämään ja tehostamaan. Rengastajien ja muiden vapaaehtoisten avustajien keräämä tieto edellyttää suuria henkilökohtaisia panostuksia (LUOMUS).
- Talvehtivien vesilintujen seuranta kehitetään aloittamalla muualla Itämerellä käytössä olevat lentolaskennat merialueella (SYKE, LUOMUS).

ART 7 (4)

EU:n komissio ilmoitti 22.5.2018 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (2009/147/EY) 7(4) artiklan keskeisiä käsitteitä koskevan asiakirjan (*Key Concepts of Article 7(4) of Directive 79/409/EEC - Period of Reproduction and Prenuptial Migration of Annex II Bird Species in the 27 EU Member States*) lisääntymis- ja kevätmuuttoajoja koskevien tietojen päivittämisestä. Edellisen kerran asiakirjan tietojen ajantasaisuutta on tarkasteltu vuonna 2009.

- Jäsenvaltioiden on erityisesti varmistettava, että metsästystä koskevan lainsäädännön alaisia lajeja ei metsästetä pesimisaikana eikä eri lisääntymis- ja poikastenkasvatusvaiheissa.
- Kun on kyse muuttavista lajeista, jäsenvaltioiden on huolehdittava erityisesti siitä, että metsästyslainsäädännön alaisia lajeja ei metsästetä niiden lisääntymiskauden aikana tai niiden palatessa pesimisalueilleen.

Öljyntorjunta

Lintuasioiden hälytyskaavio öljyonnettomuuksissa

RAJA:n tai Pelastuslaitoksen päivystäjä

- tilannekatsaus onnettomuuspaikalta

ONNETTOMUUS

- lintuja paljon
>100

Kriittiset ajankohdat

- kevät (muuttajat)
- loppukevät (pesinnän alku)
- alkukesä (poikaset)
- syksy (muuttajat)
- alkutalvi (talvehtijat)

Kriittiset paikat

- levähdysalueet
- pesimäyhdyskunnat

SYKE:n lintuasiantuntija

- tilannearvio -> BCU-konttia tarvitaan
- hälytys (pelastuslaitos)
- lähtö onnettomuuspaikalle
- vastaanottokeskuksen paikan valinta
- keskuksen käynnistäminen

Itä-Uudenmaan pelastuslaitos

- ilmoitus päivystäjälle
- lintukontit lähetetään

WWF

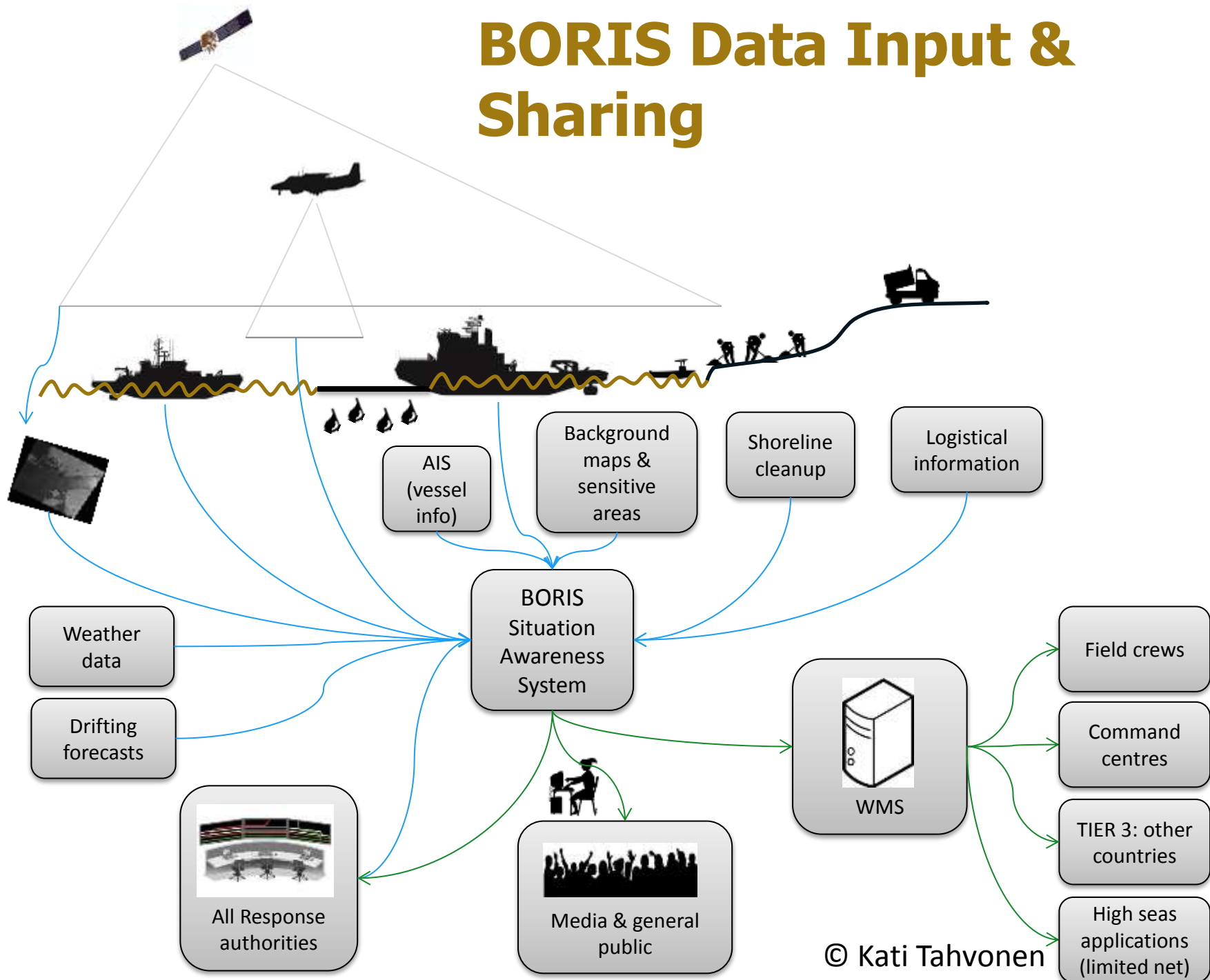
- ilmoitus yhdyshenkilöille
- yhdyshenkilö vastaa vapaaehtoisten rekrytoinnista:
  - ydinryhmä, jota kasvatetaan tarvittaessa
- lähtö vastaanottokeskukseen

Muu henkilöstö

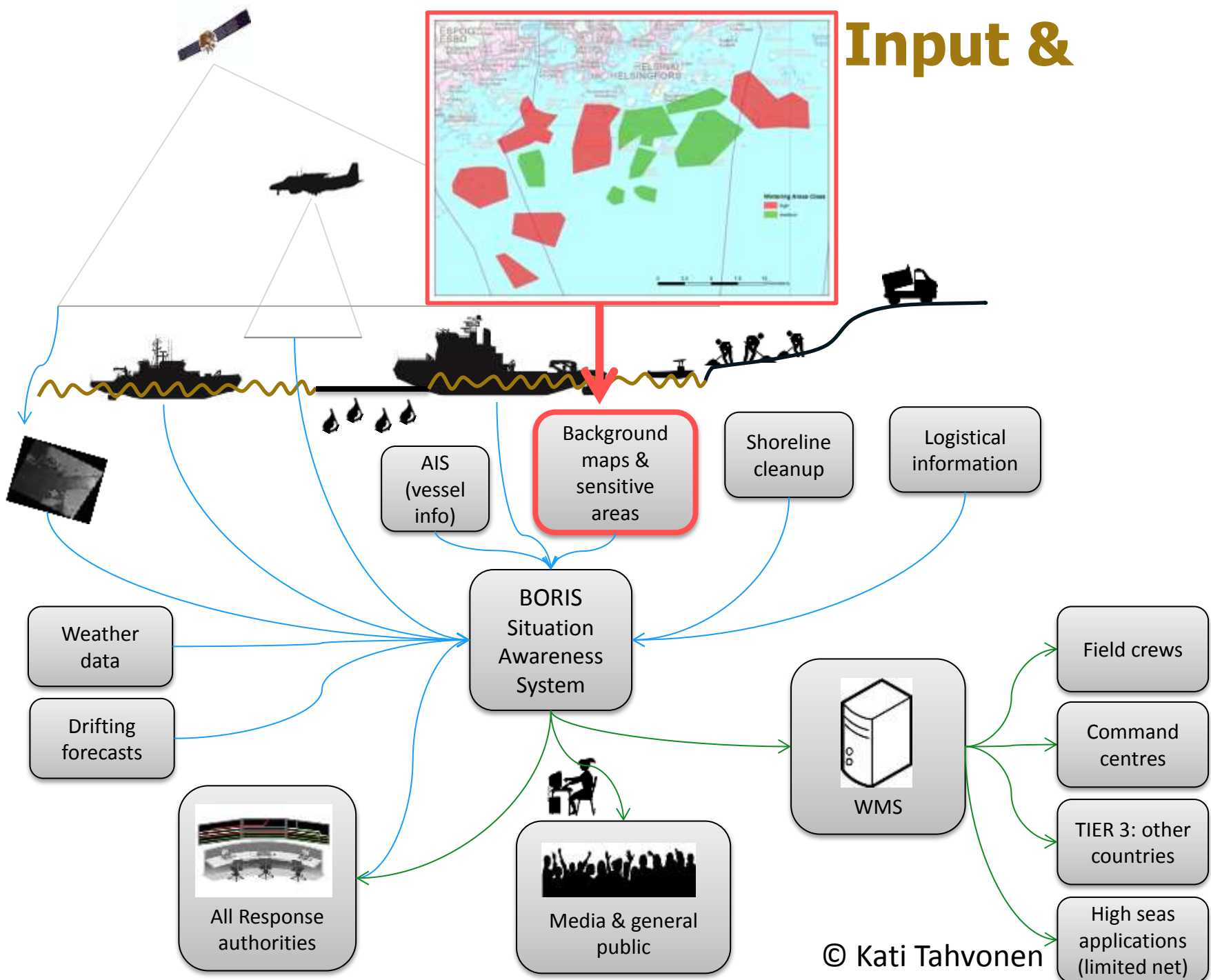
- eläinlääkärit
- huoltomiehet

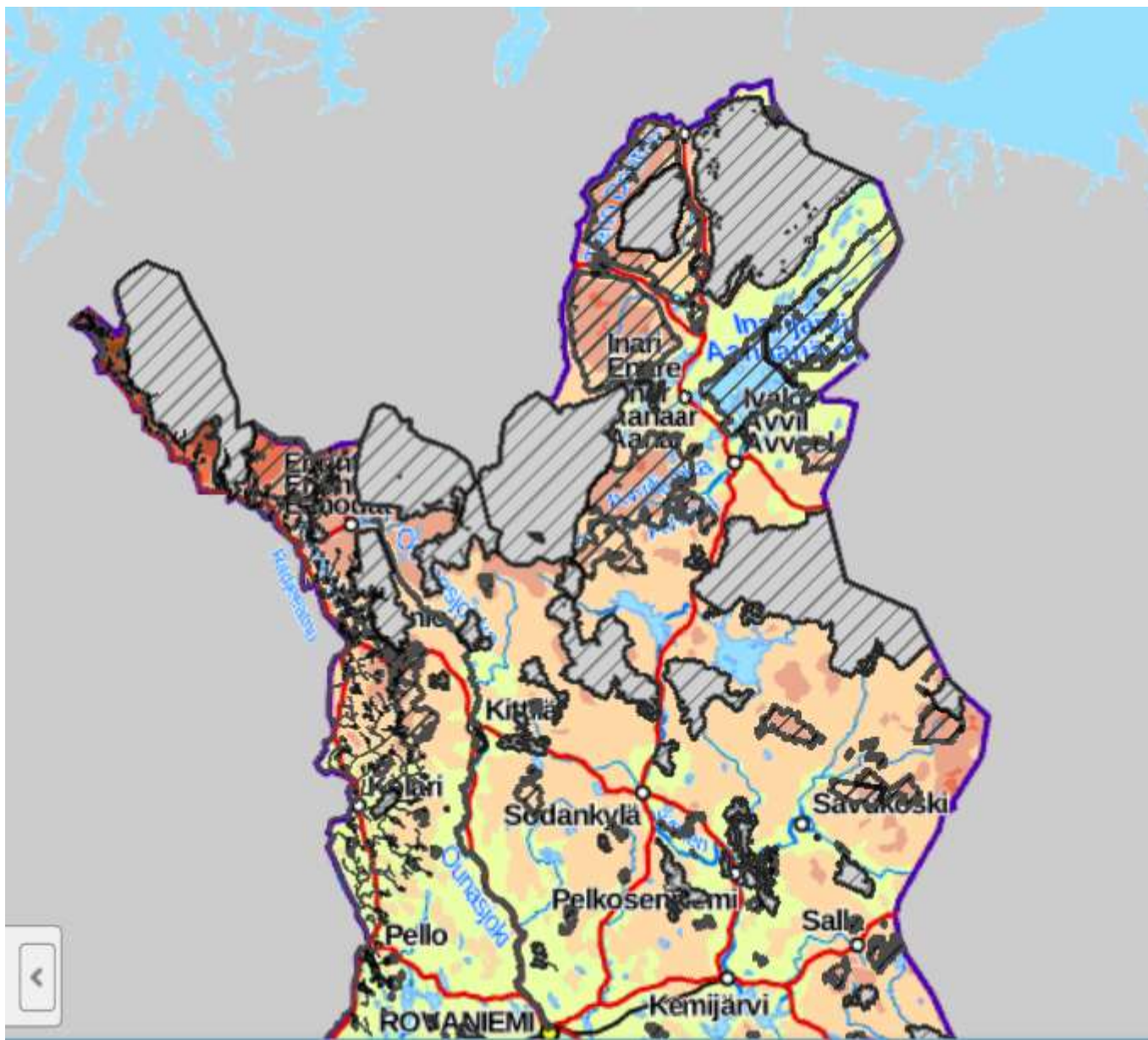
BORIS Data Input & Sharing

Input &

Lapin vesilinnut

HELCOM core indicator report

July 2018

Abundance of waterbirds in the wintering season

Key Message

This core indicator evaluates the status of abundance of wintering waterbirds in the Baltic Sea region. The wintering waterbirds are considered to reflect good status when at least 75% of the considered species deviate less than 30% downwards (species laying more than one egg per year) or 20% downwards (species laying one egg per year) from the baseline condition during the reference period 1991-2000.

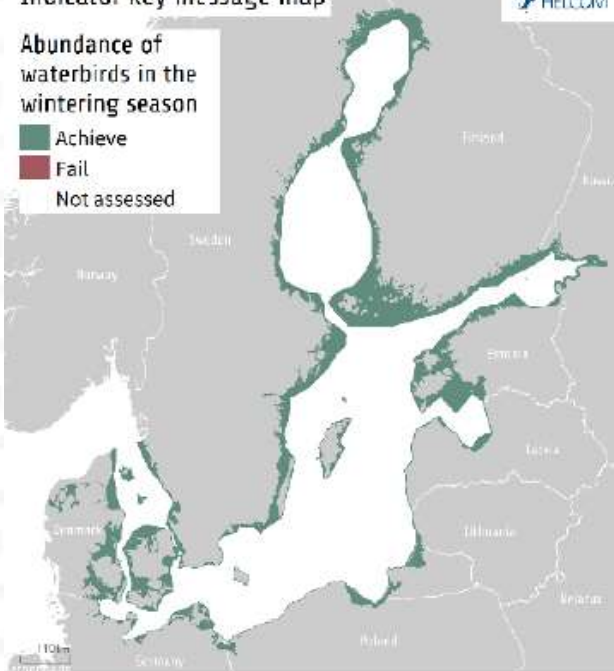

Indicator key message map

Abundance of waterbirds in the wintering season

Achieve
Fail
Not assessed

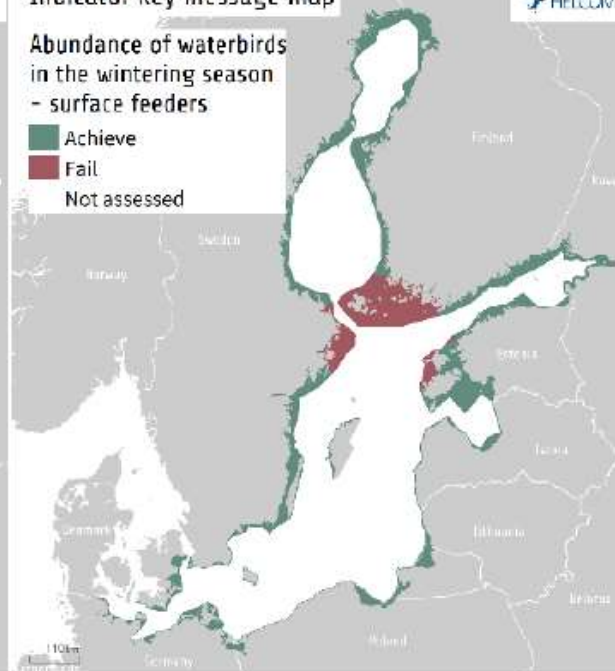

Indicator key message map

Abundance of waterbirds in the wintering season - surface feeders

Achieve
Fail
Not assessed

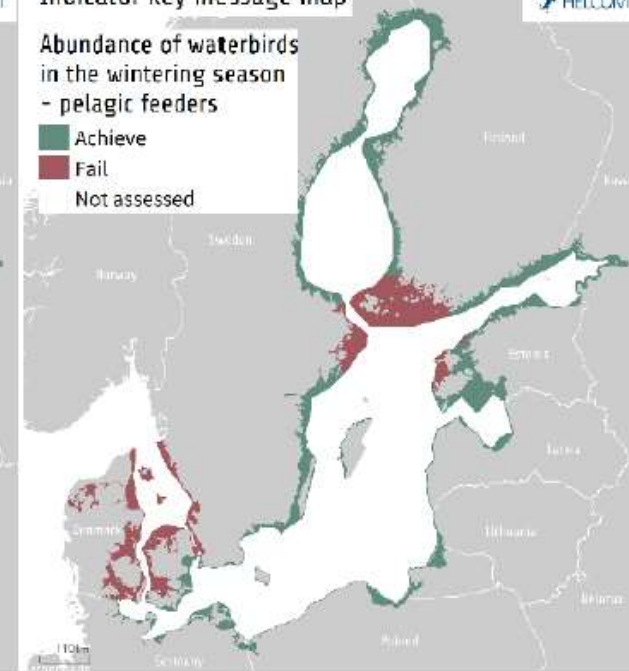

Indicator key message map

Abundance of waterbirds in the wintering season - pelagic feeders

Achieve
Fail
Not assessed

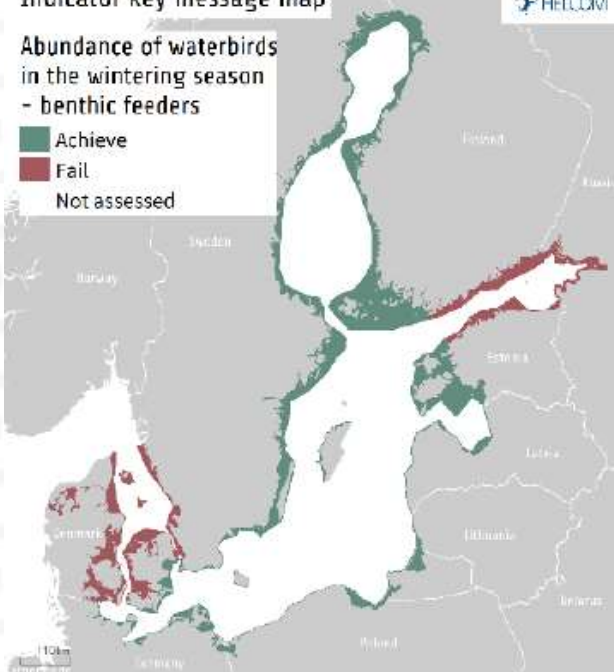

Indicator key message map

Abundance of waterbirds in the wintering season - benthic feeders

Achieve
Fail
Not assessed

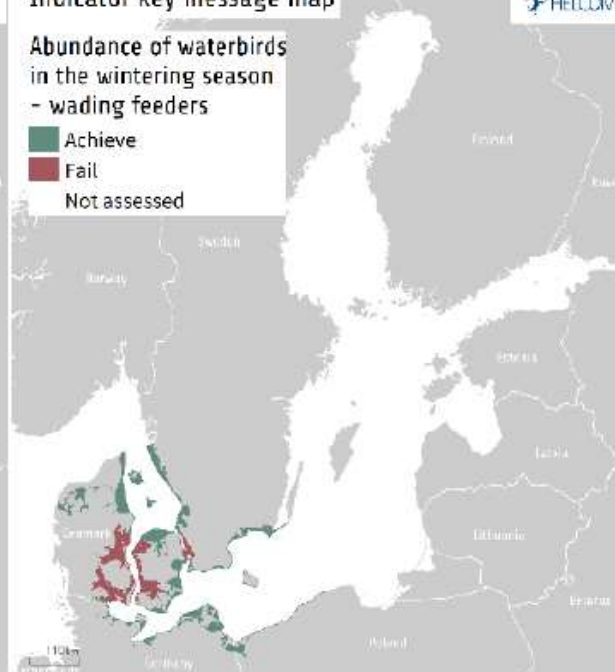

Indicator key message map

Abundance of waterbirds in the wintering season - wading feeders

Achieve
Fail
Not assessed

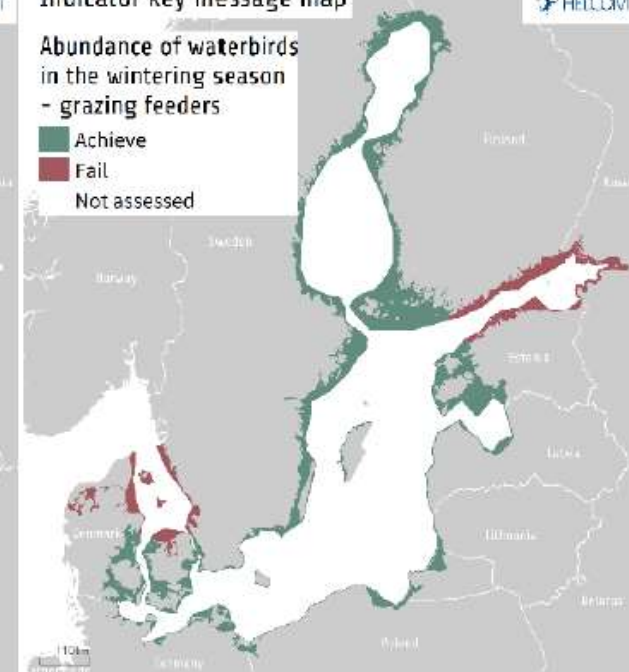

Indicator key message map

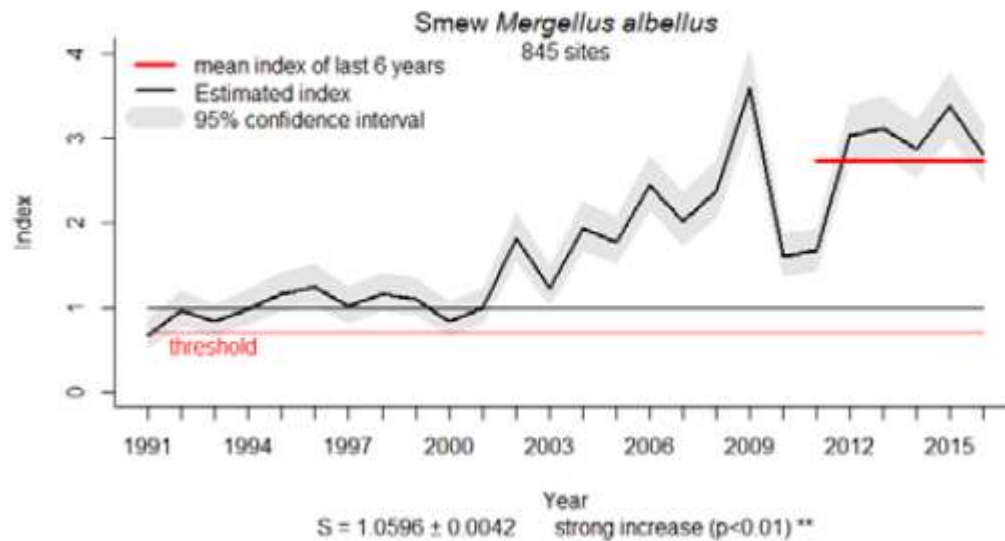

Abundance of waterbirds in the wintering season - grazing feeders

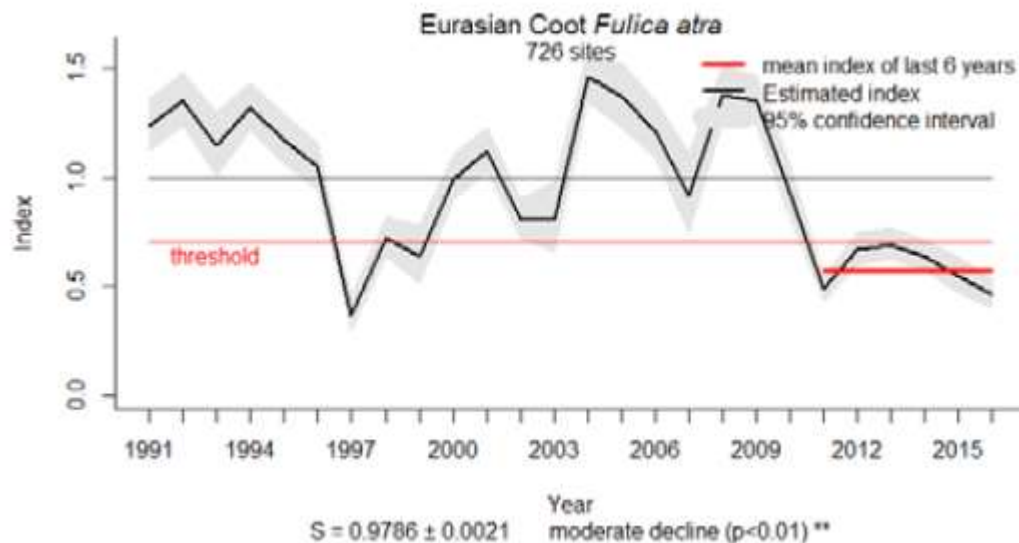
Achieve
Fail
Not assessed

Pelagic feeders

Grazing feeders

Results table 11. Evaluation of the status of wintering waterbirds in the Åland Group for the period 2011-2016. Index values (single years and mean) are scaled to the average of the reference period (1991-2000, index value set to 1). For explanation see Results table 1.

group	species	number of sites	index values							good status?	trend 1991-2016
			2011	2012	2013	2014	2015	2016	mean 2011-2016		
surf. f.	common gull	101	0.632	1.830	0.748	0.418	1.322	0.584	0.809	yes	→
	great black-backed gull	118	0.466	0.719	0.513	0.272	1.291	0.286	0.508	no	→
	herring gull	129	0.091	0.304	0.112	0.124	0.448	0.131	0.168	no	↓↓**
pelagic feeders	smew	77	6.596	11.480	15.089	26.761	3.607	161.296	16.156	yes	?
	goosander	230	1.912	1.304	1.257	0.732	1.819	1.191	1.307	yes	↑
	red-breasted merganser	78	0.638	0.816	0.346	0.135	1.553	0.488	0.514	no	→
	great cormorant (wt)	96	1.298	0.180	0.201	0.283	0.407	0.399	0.360	no	?
benthic feeders	tufted duck	168	7.332	5.641	13.844	13.996	6.713	21.340	10.233	yes	↑↑**
	greater scaup (wt)	49	0.775	0.367	0.526	11.473	2.744	1.758	1.422	yes	?
	Steller's eider (wt)	22	0.405	0.143	0.143	0.216	0.309	0.118	0.200	no	↓**
	common goldeneye	196	4.955	3.440	2.566	1.273	4.071	2.417	2.860	yes	↑↑*
grazing feeders	mute swan	211	0.736	0.712	0.747	0.638	1.976	0.899	0.873	yes	→
	whooper swan	150	0.978	5.299	1.885	1.697	5.280	3.223	2.561	yes	↑**
	mallard	209	2.888	2.579	3.329	2.576	1.795	4.547	2.837	yes	↑↑**
	Eurasian coot	60	8.986	9.404	6.428	2.598	0.311	4.236	3.507	yes	↑↑

Kiitos!

